

ΠΙΑΤΣΑ

πιάτσα, η, ουσ. [*ιταλ. piazza <λατιν. platea <αρχ. ελλ. επίθ. πλατεΐα (δόδος)*]. **1.** (γενικά) η αγορά, το παζάρι, το εμπορικό κέντρο, όπου ασκούνται διάφορες εμπορικές δραστηριότητες, όπου γίνεται το αλισβερίσι, το νταραβέρι, όπου διακινείται το χρήμα: «τον τελευταίο καιρό δεν υπάρχει καθόλου κίνηση στην πιάτσα». (Λαϊκό τραγούδι: *στην πιάτσα που μεγάλωσα όλοι μ' έχουν θαυμάζει, γιατί είμαι μάγκας έξυπνος και σ' όλα μου εντάζει*). **2.** το σύνολο των ατόμων ή των συντεχνιών που κινούνται και συναλλάσσονται σε έναν εμπορικό ή επαγγελματικό χώρο: «είναι χρόνια έμπορος κι είναι γνωστός σ' όλη την πιάτσα». (Λαϊκό τραγούδι: *είμαστε αλάνια, διαλεχτά παιδιά μέσα στην πιάτσα και δεν την τρομάζουν οι φουρτούνες τη δική μας ράτσα*). **3.** μόνιμος χώρος όπου σταθμεύουν ταξί, αυτοκίνητα ή τρίκυκλα μεταφορών: «στην πιάτσα της οδού Μητροπόλεως δεν υπήρχε κανένα ταξί || θέλει να μεταφέρει ένα ψυγείο στο σπίτι του και πήγε στην πιάτσα να βρει κανένα τρίκυκλο». (Λαϊκό τραγούδι: *αν είστε φίλοι, βρέστε μου τους πρώτους μπουζουξήδες κι από την πιάτσα φέρτε μου όλους τους ταξιτζήδες*). **4.** συγκεκριμένος χώρος της πόλης όπου είναι συγκεντρωμένη μια τάξη επαγγελματιών ή εμπόρων, όπου ασκούν το επάγγελμά τους: «πιάτσα των χουτρεμπόρων || πιάτσα των χρυσοχόων || πιάτσα των ηλεκτρολόγων || πιάτσα των μπογιατζήδων κ. ά.». **5.** (για γυναίκες, ομοφυλόφιλους ή τραβεστί) συγκεκριμένος χώρος της πόλης όπου συχνάζουν για τη συγκεκριμένη συναλλαγή τους: «στην οδό Πολυτεχνείου ήταν για ένα μεγάλο διάστημα η πιάτσα των τραβεστί». (Τραγούδι: *μόνη είμαι μέσ' στο κρύο, γύρω μου όλο φαντάροι, νοσταλγώ το Δημαρχείο και την πιάτσα του Βαρδάρη*). (Ακολουθούν 12 φρ.)·

- *άνθρωπος της πιάτσας*, βλ. λ. [άνθρωπος](#)·

- *βγάζω στην πιάτσα*, οδηγώ γυναίκα στην πορνεία: «στην αρχή έκανε τον ερωτευμένο μαζί της, μέχρι που την έβγαλε στην πιάτσα»· βλ. και φρ. *ρίχνω στην πιάτσα*·

- *βγαίνω στην πιάτσα*, **α.** αρχίζω να ασχολούμαι με τον κόσμο της αγοράς, αρχίζω να κερδίζω μοναχός μου τη ζωή μου: «αυτός είδε και γνώρισε πολλά, γιατί από μικρός βγήκε στην πιάτσα». **β.** (για γυναίκες) πορνεύομαι, κάνω πεζοδρόμιο: «επειδή την καταπίεζε ο πατέρας της, έφυγε απ' το σπίτι της και βγήκε στην πιάτσα»·

- *η γλώσσα της πιάτσας*, η γλώσσα του απλού λαού, που έχει καθιερωθεί για να συνεννοείται και να συναλλάσσεται στις διάφορες καθημερινές εμπορικές δραστηριότητές του μέσα στο χώρο του εμπορικού κέντρου, της αγοράς: «πρέπει να μάθεις τη γλώσσα της πιάτσας, για να κάνεις αλισβερίσι μ' έναν άνθρωπο της αγοράς, γιατί αλλιώς μπορεί να τα κάνεις θάλασσα»· βλ. και φρ. *η γλώσσα της μαγκιάς*, λ. *μαγκιά*·

- *η τιμή της πιάτσας*, βλ. λ. *τιμή*·

- *κάνω πιάτσα*, **α.** συχνάζω: «για πες μου, πού κάνεις πιάτσα, για να σε βρω, αν τύχει και ποτέ σε χρειαστώ;». (Λαϊκό τραγούδι: *δεν ξέρω ο Θεός πού κάνει πιάτσα να πάω να ξομολογηθώ τις μπόρες, τα ξενύχτια, τα στραπάτσα που τράβηξα γιατί σε αγαπώ*). **β.** συχνάζω σε κάποιο συγκεκριμένο μέρος ως επαγγελματίας: «πού κάνεις πιάτσα, αν τύχει και σε χρειαστώ για τη μεταφορά;». (Λαϊκό τραγούδι: *ήταν Βικτώρια τ' αμάξι του Τσαλίκη κι έκανε πιάτσα στου Γιαννάκη τη γωνιά, με το ημίψηλο και με το καμουτσίκι τουε θαυμάζανε στην κάθε γειτονιά*). **γ.** (για γυναίκες, ομοφυλόφιλους ή τραβεστί) εκδίδομαι: «έκανε πιάτσα πολλά χρόνια, μέχρι που βρήκε έναν και τον παντρεύτηκε, κι έγινε κυρία»·

- *κυκλοφορεί στην πιάτσα*, **α.** εμφανίζεται, επιδεικνύεται στα γνωστά στέκια: «τον τελευταίο καιρό κυκλοφορεί στην πιάτσα με μια θεογκόμμενα || απ' τη μέρα που παντρεύτηκε, δεν κυκλοφορεί στην πιάτσα». **β.** διαδίδεται, φημολογείται: «κυκλοφορεί στην πιάτσα πως θα γίνει ανασχηματισμός». **γ.** (για προϊόντα) διατίθεται στα μαγαζιά: «ξέρεις αν κυκλοφορεί στην πιάτσα αυτό το είδος;»·

- *παιδιά της πιάτσας*, βλ. λ. [παιδί](#)·

- *ρίχνω στην πιάτσα*, προωθώ, δειγματίζω στην αγορά εμπόρευμα για πώληση: «απ' τη μέρα που έριξε στην πιάτσα αυτό το είδος, χέστηκε στις παραγγελίες»·

- *συμμορφώσου με την πιάτσα*, (συμβουλευτικά ή προτρεπτικά) ακολούθησε τον τρόπο ζωής και συμπεριφοράς με

τον περίγυρο στον οποίο κινείσαι: «συμμορφώσου με την πιάτσα κι αυτά που ήξερες αλλού να τα ξεχάσεις». (Λαϊκό τραγούδι: *κόψε τώρα τους νταλκάδες κι άφησε τα πονηρά, **συμμορφώσου με την πιάτσα**, μη με βάλεις σε μπελά).*

- *χάθηκε απ' την πιάτσα*, δεν εμφανίζεται στα γνωστά μέρη, όπου εμφανιζόταν, όπου σύχναζε. (Λαϊκό τραγούδι: *ως και ο γάτος έβγαλε τη γάτα στην ταρατσα, και μοναχά εμείς οι δυο **χαθήκαμε απ' την πιάτσα***).

- *χαλώ την πιάτσα*, **α.** ενεργώ διαφορετικά από τα καθιερωμένα μιας ομάδας, μέσα στην οποία κινούμαι και εγώ, και βλάπτω τα συμφέροντά μας: «μην ξαναφέρεις τη γυναίκα σου μαζί μας στα μπουζούκια, γιατί χαλάς την πιάτσα και θα θέλουν κι οι δικές μας || μην αργείς το πρωί στη δουλειά σου, γιατί χαλάς την πιάτσα και θ' αρχίσουν κι οι άλλοι να 'ρχονται αργοπορημένοι». **β.** πουλώ φθηνότερα, κάνω αθέμιτο ανταγωνισμό: «πουλάει φθηνότερα και χαλάει την πιάτσα».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας